

Hategan Attorneys: Cadrul legal pentru investițiile straine devine mai clar

Firma de avocatura Hategan Attorneys analizeaza noile instrucțiuni emise de Consiliul Concurenței privind calculul valorii investițiilor straine directe, care clarifica aspecte esențiale pentru investitorii care doresc sa opereze în România, în contextul în care la finalul lunii aprilie 2025, în România existau 259.407 societăți cu capital strain, cu un capital social total de 72,345 miliarde de dolari, potrivit datelor Oficiului Național al Registrului Comerțului (ONRC).

Regimul românesc al investițiilor straine directe impune investitorilor sa depuna o notificare atunci când preiau controlul sau se implica efectiv în administrarea unei companii cu activitate în România, daca tranzacția privește un sector sensibil și depășește pragul de doua milioane de euro. Pentru operațiunile din sectoare critice care se afla sub acest prag, investitorii pot depune notificari voluntare, iar autoritățile române îi încurajeaza sa faca acest lucru în mod proactiv.

Pentru a raspunde acestor provocari, Consiliul Concurenței a publicat în Monitorul Oficial din 30 iulie 2025, instrucțiuni detaliate pentru aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2022 privind masurile de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/452 pentru examinarea investițiilor straine directe.

Potrivit avocatei Ioana Chiper Zah, Managing Associate la Hategan Attorneys, „noile reguli clarifica ce elemente trebuie incluse în valoare – nu doar sumele în numerar, ci și capitalul, activele corporale sau necorporale, serviciile și alte contraprestații în natura oferite de investitor. Astfel, orice investitor strain sau european trebuie sa notifice Comisia pentru examinarea investițiilor straine directe (CEISD) atunci când investiția planificata depășește pragul valoric stabilit de lege. În practica, aceasta obligație a creat dificultăți, mai ales din cauza lipsei unor reguli clare pentru calculul valorii investiției.”

Când investitorii notifica o tranzacție, ei trebuie sa determine valoarea totala a investiției conform acestor reguli. Daca achiziționeaza acțiuni sau părți sociale, iau în calcul prețul platit sau aportul la capitalul social. Daca fac o majorare de capital sau un alt aport fara transfer de titluri, valoarea investiției este suma totala a aportului, incluzând prima de emisiune daca exista. În schimb, atunci când un asociat existent aduce capital suplimentar fara a schimba controlul companiei, investiția nu intra sub incidența ordonanței.

Pentru tranzacțiile unde nu exista un preț direct – cum ar fi schimburile de active sau aporturile în natura – investitorii folosesc valoarea de piață a bunurilor dobândite. Daca aceasta nu este disponibila, pot recurge la valoarea contabila sau fiscala ori la un raport de evaluare independent. În cazul în care investiția combina mai multe forme – bani și active, de exemplu – valorile se aduna pentru a obține suma finala.

Daca tranzacția include servicii sau alte prestații în natura, acestea se evalueaza la valoarea de piață de la momentul depunerii cererii. Când investiția se face sub forma unui împrumut sau a unui acord de finanțare, se ia în considerare valoarea totala a împrumutului, cu tot cu dobânzi, cu excepția împrumuturilor obișnuite acordate de banci, care nu confera control asupra companiei.

Pentru conversia participațiilor anterioare în capital social, se adauga valoarea inițiala platita la orice suma suplimentara implicata în conversie. În cazul titlurilor listate la bursa, investitorii iau în calcul prețul de închidere din ziua anterioara depunerii notificarii sau, daca nu s-a tranzacționat în acea zi, ultimul preț publicat.

Când investiția are loc în mai multe etape, valorile fiecărei etape se cumuleaza. Daca exista prestații condiționate sau termene, investitorii le includ în valoarea totala. Iar în tranzacțiile internaționale care implica active din mai multe țari, se ia în considerare valoarea aferenta activelor din România; daca aceasta valoare nu este separata, se folosește valoarea totala a tranzacției.

„Prin aceste reguli, autoritățile urmăresc să ofere un cadru clar și unitar de evaluare, astfel încât investitorii să știe exact când trebuie să notifice CEISD și să obțină autorizarea. Acest mecanism sporește transparența și ajută atât investitorii să planifice corect tranzacțiile, cât și statul să protejeze sectoarele strategice – precum energia, infrastructura sau tehnologiile emergente – fără a descuraja fluxurile de capital necesare economiei.”, adauga Ioana Chiper Zah.